

گفت‌وگو با «حمید فیضی» مدیرعامل شرکت کشاورزی و بازرگانی فرکان و طراح و سازنده گلخانه‌های تمام هوشمند مرتفع

ضرورت ایجاد و توسعه گلخانه‌های مدرن

متوسط از طریق استقرار تجهیزات تکمیلی قابل اصلاح هستند.

♦ **سطح زیرکشت گلخانه‌ای استان چه میزان است و ظرفیت توسعه این نوع کشت با توجه به ظرفیت منابع طبیعی ذریبط و متغیرهای علمی و عملی در چه حدی می‌باشد؟**

در حال حاضر بیش از ۳۰۰۰ هکتار گلخانه در استان وجود دارد، اما با توجه به اقلیم استان و تنوع اقلیمی در مناطق مختلف و همچنین بالا بودن ساعات آفتابی، این مساحت بخش بسیار کوچکی از پتانسیل استان است.

♦ **توسعه کشت گلخانه‌ای در استان با چه چالش‌هایی روبه‌رو است و برای برطرف سازی این چالش‌ها چه راه‌حل‌های عملی اندیشیده شده و در مرحله اجراست؟**

بزرگ‌ترین معضل توسعه گلخانه‌ها در استان، اجرای گلخانه توسط افراد و شرکت‌های فاقد صلاحیت، کیفیت پایین مصالح و تجهیزات گلخانه‌ای مورد استفاده و نگاه اشتغال‌زا به توسعه

حمید فیضی مدیرعامل شرکت کشاورزی و بازرگانی فرکان و طراح و سازنده گلخانه‌های تمام هوشمند مرتفع در گفت‌وگو با ما می‌گوید که استان کرمان یکی از مستعدترین استان‌های کشور برای توسعه گلخانه‌های اقتصادی و پیشرفته است، اما به‌صورت محدود گلخانه‌های با تکنولوژی متوسط و پیشرفته ایجاد شده است. بیش از ۳۰۰۰ هکتار گلخانه در استان کرمان وجود دارد که با توجه به تنوع اقلیمی و بالا بودن ساعات آفتابی، این مساحت بخش کوچکی از پتانسیل استان کرمان است. مهم‌ترین اقدامی که می‌تواند توسعه گلخانه‌ها در استان را در مسیر درست قرار دهد، هدایت منابع مالی بانکی و سرمایه‌گذاران به سمت گلخانه‌های هوشمند و مرتفع با مساحت حداقل ۵ هکتار و ممانعت از دخالت افراد فاقد صلاحیت در فرایندهای طراحی و ساخت است. شرح کامل این گفت‌وگو در ادامه آورده شده است.

♦ **آن را چگونه ارزیابی می‌کنید و چه اصلاحاتی را در این زمینه پیشنهاد می‌دهید؟**

گلخانه‌های استان عموماً در رده گلخانه‌های سنتی، غیراستاندارد و فاقد بهره‌وری طبقه‌بندی می‌گردند. به‌صورت محدود گلخانه‌های با تکنولوژی متوسط و گلخانه‌های با تکنولوژی بالا در سال‌های اخیر در استان اجرا شده است که سهم ناچیزی از کل مساحت گلخانه‌های استان را شامل می‌شوند. به‌طور مشخص گلخانه‌های سنتی استان قابل اصلاح نیستند، اما گلخانه‌های با تکنولوژی

♦ **گلخانه‌های پیشرفته کشاورزی در جهان از چه مختصاتی برخوردارند و فاصله ما با گلخانه‌داری پیشرفته را چگونه توضیح می‌دهید؟**

در حال حاضر گلخانه‌های پیشرفته و دارای تکنولوژی بالا در دنیا با سه مشخصه شناخته می‌شوند:

- **ارتفاع نهایی گلخانه؛** که در آخرین نسل‌های گلخانه این ارتفاع تا رأس به بیش از ۸ متر افزایش یافته است و در حال حاضر در ایران مرتفع‌ترین گلخانه با ارتفاع ۹/۶۰ متر در رفسنجان احداث گردیده است،

- **کمترین دخالت نیروی انسانی؛** که از طریق هوشمند سازی کنترل اقلیم، تغذیه و آبیاری هوشمند و انجام فعالیت‌های عملیاتی گلخانه از طریق بازوهای رباتیک اعمال می‌گردد. در ایران دانش، تکنولوژی و تجهیزات هوشمند سازی کنترل اقلیم و تغذیه و آبیاری هوشمند به‌طور کامل وجود دارد، اما در خصوص مکانیزه کردن عملیات گلخانه‌ای با استفاده از ربات کارچندانی انجام نشده است،

- **کشت هیدروپونیک و اروپونیک؛** که در ایران کشت هیدروپونیک به‌صورت گسترده و کشت اروپونیک به‌صورت محدودتر انجام می‌شود.

♦ **الگوی کشت در گلخانه‌های استان و مدیریت**

بزرگ‌ترین معضل توسعه گلخانه‌ها در استان، اجرای گلخانه توسط افراد و شرکت‌های فاقد صلاحیت، کیفیت پایین مصالح و تجهیزات گلخانه‌ای مورد استفاده و نگاه اشتغال‌زا به توسعه گلخانه‌ها در مسئولان و تصمیم‌گیران استانی است. برای حل این معضل لازم است ضمن جلوگیری از فعالیت افراد و شرکت‌های فاقد صلاحیت، اعطای مجوز ساخت گلخانه توسط سازمان نظام‌مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و سازمان جهاد کشاورزی استان و اعطای تسهیلات تنها به‌شرط عقد قرارداد با شرکت‌های صاحب صلاحیت قانونی انجام شود.

گلخانه‌ها در مسئولان و تصمیم‌گیران استانی است. برای حل این معضل لازم است ضمن جلوگیری از فعالیت افراد و شرکت‌های فاقد صلاحیت، اعطای مجوز ساخت گلخانه توسط سازمان نظام‌مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و سازمان جهاد کشاورزی استان و اعطای تسهیلات تنها به شرط عقد قرارداد با شرکت‌های صاحب صلاحیت قانونی انجام شود.

◆ از ظرفیت و فرصت‌های سرمایه‌گذاری در حوزه کشت گلخانه‌ای استان چه برآوردی وجود دارد و برای حمایت از رشد سرمایه‌گذاری در این زمینه چه مشوق‌هایی اعمال می‌شود؟

همان‌طور که گفته شد استان کرمان یکی از مستعدترین استان‌های کشور برای توسعه گلخانه‌های اقتصادی و پیشرفته است و تنوع اقلیمی استان امکان کشت اقتصادی محصولات مختلف سردسیری و گرمسیری را در گلخانه در مناطق مختلف فراهم نموده است. در حال حاضر منابع تسهیلاتی محدودی از طریق سیستم بانکی برای احداث گلخانه پرداخت می‌شود که در سه سال گذشته بسیار محدود شده است و متأسفانه برآوردهای سیستم بانکی از هزینه‌ها، بسیار پایین‌تر از واقعیات بازار بوده و عملاً برای احداث گلخانه‌های پیشرفته و هوشمند کافی نیست. برای حمایت از سرمایه‌گذاری بایستی هدایت منابع تسهیلاتی بانکی به سمت پروژه‌های بزرگ و هوشمند صورت پذیرد و از هزینه‌کرد منابع تسهیلاتی در گلخانه‌های با مساحت کوچک خودداری گردد. از طرفی با بازنگری در هزینه‌های موردنیاز

احداث، منابع کافی در اختیار متقاضیان قرار گیرد.

◆ تاکنون در مورد هوشمند سازی گلخانه‌ها در منطقه چه اقداماتی انجام شده است؟ چه تصویری از چشم‌انداز تحقق این امر در سطح گلخانه‌های استان ارائه می‌نمایید؟

همان‌طور که گفته شد در حال حاضر بخش کوچکی از گلخانه‌های استان هوشمند هستند، اما پتانسیل علمی و تکنولوژیکی لازم در کشور و همچنین در استان وجود داشته و خوشبختانه مجموعه‌های صاحب صلاحیت و معتبر برای اجرای گلخانه‌های هوشمند نیز در استان وجود دارند. متأسفانه گلخانه‌های سنتی موجود زیربنای لازم برای ارتقای تکنولوژیکی و هوشمند سازی را ندارند و تنها راه برای بهبود وضعیت گلخانه‌های استان از این نظر، جلوگیری از توسعه گلخانه‌های با تکنولوژی پایین و متوسط و هدف‌گذاری توسعه گلخانه‌های مدرن است.

◆ چه ارزیابی از چگونگی مدیریت بازار مصرف داخلی و نیز صادرات تولیدات گلخانه‌ای منطقه دارید؟

خوشبختانه در حال حاضر مجموعه‌ای پیشرفته برای خریداری، سورتینگ، بسته‌بندی و صادرات محصولات گلخانه‌ای در جنوب استان تأسیس شده که با ظرفیت بالا، امکان جمع‌آوری سهم بالایی از تولید محصولات گلخانه‌ای استان را دارا است.

◆ سلامت‌محور بودن تولیدات کشاورزی در جهان امروز یک فاکتور بسیار مهم در تقاضا و مصرف است، اول این‌که تولیدات گلخانه‌ای

منطقه از این جهت چقدر منطبق با استاندارد ملی و نیز استاندارد جهانی است و دیگر این‌که برای بهینه‌ترسازی وضعیت سلامت این تولیدات، چه راه‌کارهایی را پیشنهاد می‌نمایید؟

متأسفانه در گلخانه‌های سنتی استان امکان تولید محصول سالم وجود ندارد و تنها راه‌کار برای بهبود کیفیت محصول از نظر باقیمانده سموم و عناصر شیمیایی، توسعه تولید در گلخانه‌های پیشرفته است که مصرف سموم را به شدت پایین می‌آورد.

◆ تولید با دیدگاه صادرات در تولیدات گلخانه‌ای استان را چطور ارزیابی می‌کنید و در این زمینه با چه چالش‌هایی روبرو هستیم؟

گلخانه‌های غیراستاندارد استان امکان تولید محصولات با کیفیت صادراتی را به صورت محدود دارند و به دلیل محدودیت کنترل اقلیم و آفات و بیماری‌ها در آن‌ها، ناچار به استفاده بی‌رویه از سموم جهت کنترل عوامل خسارت‌زا هستند و از طرفی به دلیل ارتفاع پایین امکان کشت وارپته‌ها و ارقام صادراتی جدید که در گلخانه‌های مرتفع قابل کشت هستند را ندارند.

◆ در پایان چه نکاتی را لازم می‌دانید که اضافه فرمایید؟

مهم‌ترین اقدامی که می‌تواند توسعه گلخانه‌ها در استان را در مسیر درست قرار دهد، هدایت منابع مالی بانکی و سرمایه‌گذاری به سمت گلخانه‌های هوشمند مرتفع با مساحت حداقل ۵ هکتار و نظارت جدی بر طراحی و ساخت گلخانه‌ها و ممانعت از دخالت افراد فاقد صلاحیت در فرایندهای طراحی و ساخت است. ◆◆